🔎 קוראים חכם · אסטרטגיות קריאה

מערכי שיעור – קוראים חכם

5 מערכים של 45 דקות · אסטרטגיות קריאה

🎈 יסודי | 🚀 חט"ב | 🎓 תיכון | 💛 חנ"מ | 🌍 עולים

בחוברת:

1. מפת התאמות והנגשות
2. מש"ה – פותרים מילה חדשה
3. תעודת זהות של טקסט
4. לפני · תוך כדי · אחרי הקריאה
5. מילות קישור – תמרורים בטקסט
6. רעיון מרכזי – מה העיקר?

יצרה: רוית ראש בן ישי

🗺️ מפת התאמות והנגשות

בכל שיעור מתאימים את הפעילות לשכבה ולמסלול. הטבלה מרכזת את העקרונות לכל שכבה:

שכבה	🎯 התאמה לשכבה	💛 הנגשה (חנ"מ)	🌍 עולים
יסודי	משחקים קצרים, כפתורים גדולים במיוחד, אימוג'י ועוגנים חזותיים, "נסו בעצמכם".	כפתור הקראה לכל טקסט ומשימה; 2–3 אפשרויות בלבד; בלי שעון.	מילון תמונות קופץ (אימוג'י + תרגום); מילים יומיומיות.
חט"ב	מיונים לקטגוריות, משחקי שורש ומשפחות מילים, תעודת זהות לטקסט.	רמז מדורג אחרי 2 טעויות (מכוון, לא נותן תשובה); צבעים קבועים: סיבה=ירוק, תוצאה=כחול; בלי שעון.	מחסן מילות קישור צבעוני לפי תפקיד; טקסטים בלי ניקוד, משפטים קצרים.
תיכון	היסק מסדר גבוה, שורשים חלשים, הומונימים, פירוק שאלות מורכבות.	חלוקה למקטעים – המקטע הבא נפתח אחרי משימה קטנה; בלי שעון עצר.	מילון בלחיצה למילים ברמה גבוהה עם הסבר פשוט ומילים נרדפות; שאלות במבנה של שאלות הבנת הנקרא.

💛 חנ"מ
הקראה, 2–3 אפשרויות, אימוג'י ליד כל מילה, בלי שעון, משימות קצרות.

🌍 עולים
עברית פשוטה, מילון דו־לשוני, מילון תמונות, "המילון האישי שלי".

🚀 מתקדמים
שורשים חלשים, מילים בעלות כמה פירושים, היסק מסדר גבוה.

🔤 שיעור 1: מש"ה – פותרים מילה חדשה

🎯 מטרה

התלמידים והתלמידות יכירו את שלושת כלי מש"ה ויבחרו בכלי המתאים לפענוח מילה חדשה.

🧰 חומרים

כרזת מש"ה · מאמן מש"ה באתר (מקרן) · דף עבודה לפי מסלול · מילונים מודפסים או דיגיטליים

⏱️ מהלך השיעור (45 דקות)

דקות	שלב	מה עושים
5	פתיחה: "מילה מסתורית"	כותבים על הלוח מילה לא מוכרת בתוך משפט. שואלים: איך אפשר לגלות מה היא אומרת? אוספים רעיונות.
10	הצגת מש"ה	מציגים את הכרזה: מ – מילון, ש – שורש, ה – הקשר. לכל כלי – דוגמה אחת מהמאמן באתר.
12	תרגול מודרך במאמן	עובדים יחד על הטקסט במאמן: לכל מילה בוחרים כלי, מקבלים רמז ובוחרים פירוש. דנים: למה כאן הקשר מספיק ושם צריך מילון?
12	עבודה עצמית	חלק א' בדף העבודה (מילון, שורש, הקשר) – בזוגות או לבד, לפי המסלול.
6	סיכום וכרטיס יציאה	כל אחד ואחת כותבים: "הכלי שהכי עזר לי היום הוא... כי..."

🧩 התאמות לפי מסלול

- חנ"מ: שתי אפשרויות בכל שאלה, הקראה, ציור לכל מילה, בלי מגבלת זמן.
- עולים: מילון דו־לשוני, מילון תמונות בלחיצה, "המילון האישי שלי".
- מתקדמים: מילים עם שורשים חלשים ומילים בעלות כמה פירושים.

🎟️ כרטיס יציאה

כתבו מילה חדשה שלמדתם היום, את הכלי שבו פתרתם אותה ואת פירושה.

🪪 שיעור 2: תעודת זהות של טקסט

🎯 מטרה

התלמידים והתלמידות ימלאו תעודת זהות לטקסט ויסבירו מה כל שדה מלמד על הטקסט.

🧰 חומרים

כרזת תעודת זהות · משחק "מלאו את תעודת הזהות" באתר · טקסטים קצרים מודפסים (מודעה, ידיעה, מכתב, כרזה)

⏱️ מהלך השיעור (45 דקות)

דקות	שלב	מה עושים
5	פתיחה: "מי אתה, טקסט?"	מראים שלושה טקסטים בלי לקרוא אותם (מודעה, מכתב, ידיעה). שואלים: מה אפשר לדעת עליהם עוד לפני הקריאה?
10	חמשת השדות	כותרת, במה, מוען, נמען, תאריך – מה כל אחד מלמד ואיפה מוצאים אותו. מדגישים: לא כל שדה מופיע בכל טקסט.
15	משחק בתחנות	בקבוצות: כל קבוצה מקבלת שני טקסטים ממשחק תעודת הזהות וממלאת כרטיס. אחר כך משחקים יחד במקרן.
10	הרחבה: סוגה ומטרה	לכל טקסט מוסיפים: איזה סוג טקסט? למה נכתב? דנים בהבדל בין תאריך אירוע לתאריך פרסום.
5	כרטיס יציאה	ממלאים תעודת זהות לטקסט קצר חדש.

🧩 התאמות לפי מסלול

- חנ"מ: שלושה שדות בלבד (כותרת, מוען, נמען) ותמונה לכל שדה.
- עולים: מילון מונחים בכמה שפות.
- מתקדמים: אמינות הבמה וזיהוי אינטרס של המוען.

🎟️ כרטיס יציאה

מי המוען ומי הנמען של ההודעה האחרונה שקיבלתם בטלפון? (בלי שמות – רק תפקידים)

🧭 שיעור 3: לפני · תוך כדי · אחרי הקריאה

🎯 מטרה

התלמידים והתלמידות יפעילו אסטרטגיות לפני הקריאה, תוך כדי קריאה ואחריה.

🧰 חומרים

כרזת לפני · תוך כדי · אחרי · טקסט קצר מודפס · מדבקות או צבעים לסימון

⏱️ מהלך השיעור (45 דקות)

דקות	שלב	מה עושים
7	לפני	מציגים כותרת ותמונה בלבד. כל אחד ואחת כותבים ניחוש ושאלה אחת.
15	תוך כדי	קוראים בפסקאות. אחרי כל פסקה: סימון ? ! ★ וכותרת קצרה לפסקה בשוליים.
12	אחרי	בודקים ניחושים, מסכמים במשפט אחד ועונים על שאלה אחת שכתבנו בהתחלה.
6	שיתוף	זוגות מספרים זה לזה את הטקסט בשלושה משפטים.
5	כרטיס יציאה	"באיזה שלב הכי קשה לי – ולמה?"

🧩 התאמות לפי מסלול

- חנ"מ: פסקה אחת בכל פעם, סימון בשני סימנים בלבד.
- עולים: כותרות פסקה בעזרת מחסן מילים.
- מתקדמים: ניסוח שאלת עומק לכל פסקה.

🎟️ כרטיס יציאה

כתבו שלב אחד שעשיתם היום לפני הקריאה ושלב אחד אחריה.

🚦 שיעור 4: מילות קישור – תמרורים בטקסט

🎯 מטרה

התלמידים והתלמידות יזהו מילות קישור כתמרורים ויסבירו את הקשר שהן יוצרות.

🧰 חומרים

כרזת מילות קישור · פסקה מודפסת עם מילות קישור · צבעים: ירוק לסיבה, כחול לתוצאה

⏱️ מהלך השיעור (45 דקות)

דקות	שלב	מה עושים
5	פתיחה: תמרורים	מציגים תמרורי דרך. שואלים: מה היה קורה בכביש בלי תמרורים? ובטקסט?
10	שבע קבוצות	הוספה, ניגוד, סיבה, תוצאה, דוגמה, זמן, סיכום – מילה לכל קבוצה וצבע לכל קבוצה.
15	ציד תמרורים	מסמנים בצבעים את מילות הקישור בפסקה ומסבירים: מה הקשר בין החלקים?
10	השלמה	משלימים משפטים חסרים במילת קישור מתאימה ומנמקים.
5	כרטיס יציאה	כתבו משפט עם "לכן" ומשפט עם "למרות".

🧩 התאמות לפי מסלול

- חנ"מ: שלוש קבוצות בלבד (הוספה, ניגוד, סיבה), צבעים קבועים.
- עולים: מחסן מילים צבעוני לפי תפקיד.
- תיכון: קשרים לוגיים מורכבים וסוג הקשר בין פסקאות.

🎟️ כרטיס יציאה

מה ההבדל בין "כי" לבין "לכן"? תנו דוגמה.

☂️ שיעור 5: רעיון מרכזי – מה העיקר?

🎯 מטרה
התלמידים והתלמידות ינסחו רעיון מרכזי במשפט אחד ויבחינו בינו לבין פרטים.

🧰 חומרים
כרזת המטרייה · טקסט קצר בשלוש פסקאות · דף "מטרייה ומקלות"

⏱️ מהלך השיעור (45 דקות)

דקות	שלב	מה עושים
5	פתיחה: מטרייה	מציירים מטרייה על הלוח: הבד = העיקר, המקלות = פרטים.
10	נושא ומה נאמר עליו	מתרגלים על טקסט קצר: מה הנושא? מה נאמר עליו? משפט מפתח.
15	מטרייה ומקלות	בזוגות: ממלאים את דף המטרייה – רעיון מרכזי למעלה, שלושה פרטים מתחת.
10	בדיקה	משווים ניסוחים: האם כל הפרטים נכנסים מתחת למשפט? מה חסר או מיותר?
5	כרטיס יציאה	כתבו רעיון מרכזי לטקסט שקראנו – במשפט אחד, במילים שלכם.

התאמות לפי מסלול

- חנ"מ: בחירה בין שני משפטים – איזה הוא העיקר.
- עולים: תבנית "הטקסט מספר ש...".
- מתקדמים: רעיון מרכזי לכל פסקה ואחר כך לכל הטקסט.

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין נושא לבין רעיון מרכזי?